

ΜΠΕΡΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ

*Αν οι καρχαρίες
ήταν άνθρωποι*

ΣΛΑΒΟΜΙΡ ΜΡΟΖΕΚ

Επαναστάτες από αιτία

ΜΑΡΚ ΤΟΥΪΝ

Τύχη

ΤΖΕΪΜΣ ΘΕΡΜΠΕΡ

*Ο πιο μεγάλος ήρωας
του κόσμου*

ΤΖΩΝ ΓΟΥΙΝΤΧΑΜ

Επιβίωση

ΦΡΕΝΤΡΙΚ ΜΠΡΑΟΥΝ

Μαύρο Ιντερλούδιο

Ρ.Α ΛΑΦΕΡΤΙ

Ο Μυστικός Κροκόδειλος

ΡΟΟΜΠΕΡΤ ΣΕΚΛΙ

Τι είναι η ζωή;

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ

ΜΠΕΡΤΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ

*Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι
Αγάπη για την πατρίδα
Μόχθος των καλών
Το ερώτημα αν υπάρχει θεός
Το δικαίωμα της αδυναμίας
Το αβοήθητο παιδί
Ερωτήματα που πείθουν
Κουβέντες
Επιτυχία
Ο έπαινος
Ο απαραίτητος υπάλληλος*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:
ΚΑΡΟΛΟΣΚ.

από τις "Ιστορίες του κ. Κούνερ", 1944-1950

Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι

Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, ρώτησε τον κ. Κ. η κορούλα της σπιτονοικοκυράς του, θα φέρονταν τότε πιο καλά στα μικρά ψαράκια; Σίγουρα, αποκρίθηκε εκείνος. Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, θα 'χτιζαν για τα μικρά ψαράκια στη θάλασσα τεράστια κλουβιά και θα 'βαζαν μέσα τροφές διάφορες, τόσο φυτά όσο και ζώα. Θα φρόντιζαν τα κλουβιά να 'χουν πάντα καθαρό νερό και γενικά θα ήταν εφοδιασμένα με διάφορες εγκαταστάσεις υγιεινής.

Όταν, παραδείγματος χάρη, ένα ψαράκι τραυμάτιζε το πτερύγιό του, οι καρχαρίες θα τού 'βαζαν αμέσως έναν επίδεσμο μην τυχόν και πεθάνει και το χάσουν πριν την ώρα του. Έπειτα, για να μη μελαγχολούν τα ψαράκια, θα οργάνωναν που και που στη θάλασσα μεγάλες γιορτές, γιατί τα κεφάλτα ψαράκια είναι πιο νόστιμα από τα μελαγχολικά. Αυτά τα μεγάλα κλουβιά θα είχαν βέβαια και τα σχολεία τους. Εκεί τα ψαράκια θα μάθαιναν πώς να κολυμπάνε στο στόμα του καρχαρία. Θα 'πρεπε, παραδείγματος χάρη, να μάθουν γεωγραφία για να μπορούν να βρίσκουν τους μεγάλους καρχαρίες, όταν αυτοί θα τεμπελιάζουν κάπου αλλού.

Βέβαια το σπουδαιότερο θα ήταν η ηθική διαπαιδαγώγηση των μικρών ψαριών. Θα τους διδασκαν ότι για ένα ψαράκι δεν υπάρχει υψηλότερο και ωραιότερο ιδεώδες από το να θυσιάζεται πρόθυμα, κι ότι όλα τα ψαράκια θα 'πρεπε να πιστεύουν τυφλά στους καρχαρίες, προπαντός όταν αυτοί τους λένε ότι θα φροντίσουν για ένα ωραίο μέλλον. Θα έδινα στα ψαράκια να καταλά-

βουν πως αυτό το ωραίο μέλλον, τότε μόνο θα είναι εξασφαλισμένο, όταν εκείνα μάθουν να υπακούνε. Τα ψαράκια θα 'πρεπε να φυλάγονται από κάθε λογής ταπεινές, εγωιστικές και μαρξιστικές διαθέσεις κι αν τύχαινε κανένα από αυτά να φανερώσει τέτοιες αδυναμίες, τα άλλα ψαράκια θα 'πρεπε ευθύς να τα αναφέρουν αμέσως στους καρχαρίες.

Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι θα έκαναν βέβαια και διάφορους πολέμους αναμεταξύ τους για να κυριέψουν ξένα κλουβιά και ξένα ψαράκια. Στους πολέμους αυτούς ο κάθε καρχαρίας θα πολεμούσε με τα δικά του ψαράκια. Θα μάθαιναν στα ψαράκια ότι ανάμεσα σ' αυτά και τα ψαράκια των άλλων καρχαριών υπάρχει τεράστια διαφορά. Τα ψαράκια, θα τους έλεγαν, είναι ως γνωστό βουβά, σωπαίνουν ωστόσο σε ολότελα διαφορετικές γλώσσες γι' αυτό και είναι αδύνατο να καταλάβει το ένα το άλλο. Σε κάθε ψαράκι που θα σκότωνε μερικά εχθρικά ψαράκια που σωπαίνουν σε άλλη γλώσσα, θα απένειμαν κι από ένα παράσημο από φύκι και θα τού 'διναν τον τίτλο του ήρωα.

Αν βέβαια οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, θα είχαν και τη δική τους τέχνη. Θα είχαν ωραίους πίνακες που θα παράσταναν τα δόντια των καρχαριών με θαυμάσια χρώματα, και τα στόματά τους θα ήταν σαν πάγκα αναψυχής, όπου μπορεί να κάνει κανείς υπέροχους περιπάτους. Τα θέατρα στο βυθό θα έδειχναν πώς ηρωικά ψαράκια με την μπάντα μπροστά θα ορμούσαν μαγεμένα και νανουρισμένα με τις πιο όμορφες σκέψεις στο στόμα των καρχαριών.

Δεν θα 'λειπε φυσικά και η θρησκεία αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι. Αυτή θα δίδασκε ότι τα ψαράκια μονάχα στην κοιλιά των καρχαριών θα άρχιζαν να γνωρίζουν

την αληθινή ζωή. Εξάλλου, αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, όλα τα ψαράκια δε θα ήταν πια ίσα κι όμοια όπως συμβαίνει σήμερα. Μερικά από αυτά θ' αποκτούσαν αξιώματα και θα τα τοποθετούσαν πάνω από τα άλλα ψαράκια. Όσα μάλιστα είναι λίγο πιο μεγάλα θα είχαν την άδεια να τρώνε τα πιο μικρά. Αυτό θα ήταν άλλωστε ευχάριστο για τους καρχαρίες γιατί έτσι εκείνοι δε θα χρειάζονταν πια παρά να καταπίνουν συχνότερα πιο μεγάλες μπουκιές. Και τα πιο μεγάλα ψαράκια, αυτά που θα είχαν τις υψηλές θέσεις, θα φρόντιζαν για την τάξη ανάμεσα στα ψαράκια και θα γίνονταν δάσκαλοι, αξιωματικοί και μηχανικοί στα ψαροκλουβιά.

Με λίγα λόγια, μόνο αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι θα είχαμε πολιτισμό στη θάλασσα.

Αγάπη για την πατρίδα

Ο κ. Κ. δεν θεωρούσε απαραίτητο να ζει σε μια συγκεκριμένη χώρα. Έλεγε: Παντού μπορώ να πεινάσω. Κάποτε όμως έτυχε να περνάει από μια πόλη που την είχε καταλάβει ο εχθρός της χώρας όπου ζούσε. Τον πλησίασε τότε ένας αξιωματικός του εχθρού και τον ανάγκασε να κατεβεί από το πεζοδρόμιο. Ο κ. Κ. κατέβηκε και διαπίστωσε ξαφνικά ότι είχε αγανακτήσει ενάντια σ' αυτόν τον άνθρωπο, και μάλιστα όχι μόνο ενάντια στον άνθρωπο, μα προπαντός ενάντια στη χώρα που εκπροσωπούσε ο άνθρωπος αυτός, τόσο, που ευχήθηκε να γίνει ένας σεισμός και να καταποντιστεί. Γιατί, ρώτησε ο κ. Κ., έγινε εθνικιστής εκείνη τη στιγμή; Γιατί συνάντησα έναν εθνικιστή. Μα γι' αυτό ακριβώς πρέπει να εξαλείψουμε τη βλακεία· γιατί κάνει βλάκες κι αυτούς που τη συναντούν.

Το ερώτημα αν υπάρχει θεός

Κάποιος ρώτησε τον κ. Κ. αν υπάρχει θεός.

Ο κ. Κ. του είπε: «Σε συμβουλεύω να συλλογιστείς αν η συμπεριφορά σου θ' αλλάξει ανάλογα με την απάντηση που θα δώσεις στο ερώτημα. Αν δε θ' αλλάξει τότε η ερώτηση είναι περιττή. Αν θ' αλλάξει, τότε μπορώ τουλάχιστο να σε βοηθήσω λέγοντας πως εσύ αποφάσιζες; χρειάζεσαι ένα θεό».

Το δικαίωμα της αδυναμίας

Ο κ. Κ. έτυχε να βοηθήσει κάποιον σε μια δύσκολη κατάσταση, μα σαν τέλειωσε η υπόθεση ο άλλος δεν του 'πε ούτε ευχαριστώ.

Οι φίλοι του κ. Κ. απόρησαν όταν τον είδαν να θυμώνει και να παραπονιέται για την αχαριστία του ανθρώπου. Βρήκαν τη συμπεριφορά του κ. Κ. άπρεπη και του είπαν: «Δεν το ξέρεις πως ο άνθρωπος πρέπει να κάνει το καλό δίχως να ζητάει ευγνωμοσύνη, γιατί οι άνθρωποι είναι πολύ αδύνατοι για να νιώσουν ευγνωμοσύνη;»

«Κι εγώ;» αποκρίθηκε ο κ. Κ., καλά εγώ δεν είμαι άνθρωπος; «Γιατί λοιπόν δεν πρέπει να είμαι τόσο αδύνατος που να ζητάω ευγνωμοσύνη;» Οι άνθρωποι έχουν πάντα την εντύπωση ότι θα παραδεχτούν πως είναι βλάκες αν τύχει κι ομολογήσουν πως κάποιος τους φέρθηκε ανέντιμα. Γιατί όμως;

Το αβοήθητο παιδί

Ο κ. Κ. μιλούσε για την κακή συνήθεια των ανθρώπων να καταπίνουν σιωπηρά την αδικία που τους κάνουν, κι αφηγήθηκε αυτή την ιστορία: Κάποιος περαστικός είδε ένα παιδί να κλαίει και το ρώτησε τι το βασάνιζε. «Να, είχα δυο γρόσια για να πάω σινεμά αλλά ήρθε ένα αγόρι κι άρπαξε το ένα απ' το χέρι μου», αποκρίθηκε το παιδί κι έδειξε ένα άλλο αγόρι που στεκόταν λίγο παραπέρα. «Καλά, και δε φώναξες βοήθεια;» ρώτησε ο άνθρωπος. «Πως, φώναξα», είπε το παιδί κι άρχισε τώρα να κλαίει λίγο πιο δυνατά. «Και δε σ' άκουσε κανένας;» ξαναρώτησε τώρα ο άνθρωπος και χάιδεψε στοργικά το παιδί. «Όχι», αποκρίθηκε εκείνο κλαίγοντας μ' αναφιλητά. «Δεν μπορείς να φωνάξεις πιο δυνατά;» ρώτησε ο άνθρωπος. «Όχι», αποκρίθηκε το παιδί που βλέποντας τον άνθρωπο να χαμογελάει είχε αρχίσει πάλι να ελπίζει. «Τότε δώσε μου και τ' άλλο», είπε ο άνθρωπος· άρπαξε και το τελευταίο γρόσι από το χέρι του παιδιού και συνέχισε ξένοιαστος το δρόμο του.

Ερωτήματα που πείθουν

Πρόσεξα, είπε ο κ. Κ., ότι κάνουμε πολλούς να τρομάζουν με τη θεωρία μας, επειδή βρίσκουμε σε κάθε ερώτημα και μian απάντηση. Δε θα μπορούσαμε, για το καλό της προπαγάνδας, να κάνουμε έναν κατάλογο των ερωτημάτων που μας φαίνονται τελείως αναπάντητα;